

Dosarul nr.3ra-1373/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V.Ciumac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: E.Palanciuc, A.Malîi, Vl.Clima)

ÎNCHEIERE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Larisa Rusu,
în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Larisa Rusu
împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare
Energie” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient acesoriu Societatea cu
Răspundere Limitată „Red Union Fenosa” cu privire la contestarea actelor
administrative,

împotriva deciziei din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost respins apelul declarat de Larisa Rusu și a fost menținută hotărârea
din 27 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a ț ă:

La 4 aprilie 2017 Larisa Rusu a depus cerere de chemare în judecată în
ordinea contenciosului administrativ împotriva Întreprinderii cu Capital Străin
„Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată (în
continuare ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL) intervenient
acesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Red Union Fenosa” (în continuare
SRL „Red Union Fenosa”) cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 15 februarie 2017,
reprezentanții ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL au efectuat
controlul corectitudinii utilizării energiei electrice la locul de consum nr.
2257775, care se află în mun. xxxx, com. xxxx, str. xxxx.

În urma efectuării controlului menționat, la aceeași dată – 15 februarie
2017, reprezentanții ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL au
întocmit actul D 40566 cu privire la stabilirea încălcării de către reclamantă a
clauzelor contractuale, care a fost recepționat de ultima la 20 februarie 2017, iar
la 27 februarie 2017 a fost recepționată și decizia cu privire la stabilirea
încălcării clauzelor contractuale nr. 0505/13575-20170222, la care a fost
anexată și factura de plată cu recalculul în sumă de 51 723,07 lei.

Invocând ilgelitatea deciziei enunțate, la 1 martie 2017, Larisa Rusu în temeiul art. 14 al Legii contenciosului administrativ și a pct.173⁴ din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, a înaintat cerere prealabilă către furnizorul de energie electrică prin care și-a exprimat dezacordul cu decizia adoptată, invocând motivele de fapt și de drept și solicitând anularea acesteia cu efectuarea unui calcul corect, reieșind din puterea aparatului de sudat, numărul de ore lucrătoare a consumatorului noncasnic și data ultimei citiri.

Prin răspunsul din 22 martie 2017 a ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, cerințele din cererea prealabilă nu au fost satisfăcute, refuzul emis fiind motivat prin faptul că nu au fost reținute careva temeiuri pentru anularea deciziei cu privire la stabilirea încălcării clauzelor contractuale.

În opinia reclamantei, decizia cu privire la stabilirea încălcării clauzelor contractuale nr. 0505/13575-20170222 și factura de plată în sumă 51 723,07 lei sunt ilegale și urmează a fi anulate. Aceasta deoarece procedura de efectuare a controlului de către reprezentanții furnizorului de energie electrică a fost viciată, în condițiile în care controlul a fost efectuat în absența consumatorului noncasnic - Larisa Rusu sau a reprezentantului acesteia.

Aici a menționat că contrar Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, toate acțiunile întreprinse de către reprezentanții furnizorului de energie electrică au fost efectuate în prezența paznicului, care însă nu are calitatea de reprezentant al consumatorului în raport cu operatorul de rețea sau furnizor. Or, la efectuarea controlului echipamentului de măsurare, paznicul a insistat ca la fața locului să fie cineva din reprezentanții consumatorului, telefonându-l în acest sens pe soțul reclamantei, care mai târziu s-a prezentat la fața locului pentru a participa la control.

Însă după sosirea soțului reclamantei, reprezentanții furnizorului de energie electrică i-au comunicat acestuia că a fost efectuat un control și s-a depistat o fraudă, deoarece era conectat un fir electric în afara contorului. Soțul reclamantei a solicitat de la reprezentanții furnizorului de energie electrică să-i explice esența încălcării, dat fiind că la locul dat de consum este o gospodărie privată, care pe timp de iarnă nu activează și nu are nici un sens să fie consumată energie electrică fraudulos, însă fără careva rezultat.

A mai subliniat că împreună cu reprezentanții furnizorului de energie electrică au stabilit că la data efectuării controlului corectitudinii utilizării energiei electrice – 15 februarie 2017, paznicul care activează la locul de consum nr. 2257775 a conectat în scop personal pentru câteva ore în afara echipamentului de măsurare aparatul de sudat.

Conștientizând în esență că acțiunile paznicului de la acest loc de consum sunt contrare prevederilor Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, soțul reclamantei a solicitat reprezentanților furnizorului de energie electrică să fie reflectată obiectiv esența încălcării clauzelor contractuale, modul de intervenție și puterea aparatului de sudat. Cu toate acestea, reprezentanții furnizorului s-au opus categoric de a indica în conținutul actului de control și actului de depistare a încălcărilor contractuale, că anume

este conectat în afara evidenței aparatul de sudat și nu alți receptori electrici, motivând refuzul că deja au întocmit actul.

În pofida faptului că a fost refuzat categoric de a reda obiectiv și corect esența încălcării clauzelor contractuale, precum și refuzului din partea reprezentanților furnizorului de a-i oferi posibilitatea lui Valeriu Rusu de a face obiecții și explicații în conținutul actelor de control, acesta a fost lipsit de posibilitatea de a combate cele indicate în actele întocmite.

A indicat că reprezentanții furnizorului au întocmit actul de control și de depistare a încălcării clauzelor contractuale în modalitatea și conținutul care este favorabil acestora, pentru a obține avantaj economic maxim din rezultatul depistării încălcării clauzelor contractuale, fără a ține cont de drepturile consumatorului, fără a indica obiectiv metoda în propriu de încălcare a clauzelor contractuale.

Reclamanta a indicat că este conștientă de faptul că din partea angajatului a fost comisă o încălcare a prevederilor Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, și consecințele comiterii unei astfel de încălcări urmează a fi suportate, dar în măsură obiectivă și nu exagerată din partea furnizorului, întrucât aparatul de sudat a fost folosit numai pentru câteva ore și nicidecum nu poate fi pus pe seama reclamantei suportarea unor amenzi exorbitante și calculate ilegal.

Aspectele date nu constituie o versiune de apărare din partea reclamantei, dar reflectă caracterul real, abuziv al acțiunilor reprezentanților furnizorului în raport cu consumatorii finali la întocmirea actelor de control.

A arătat că Valeriu Rusu fiind lipsit de posibilitatea de a face obiecții, explicații la conținutul actelor de control, a înregistrat audio discuția dintre reprezentanții furnizorului, conținutul căreia probează comportamentul ilegal al acestora, iar suplimentar a demonstrat faptul că Valeriu Rusu a cerut să-i fie oferită posibilitatea de a face explicații, la care a primit refuz categoric, ba mai mult ca atât, a identificat niște factori de risc din partea persoanelor care au efectuat controlul. Or, în discuția înregistrată, a fost cert stabilit faptul că reprezentanții operatorului de rețea au refuzat categoric de a-i oferi posibilitatea de a face explicații, dar mai este stabilit și sugerarea unuia din reprezentanții furnizorului de „a găsi pe cineva la Fenosa și hotărî întrebarea”.

Astfel, prin acțiunea depusă Larisa Rusu își exprimă dezacordul cu modalitatea de abordare a faptului încălcării clauzelor contractuale, identificării modului de conectare neautorizată la rețeaua electrică, iar ca urmare reclamanta a solicitat anularea deciziei de stabilire a încălcării clauzelor contractuale și a facturii pentru energie electrică în sumă de 51 723,07 lei, invocând că aceste acte au fost emise cu abateri de la procedura legală.

Prin hotărârea din 27 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Rusu a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Larisa Rusu și a fost menținută hotărârea din 27 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată au constatat că actele administrative contestate la caz sunt legale, fiind emise cu respectarea prevederilor legale, a procedurii stabilite și cu respectarea competenței, așa cum, operatorul de rețea are obligația să întocmească actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale care a condus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a consumului de energie electric, iar în baza acesteia să întocmească decizia cu privire la stabilirea încălcării clauzelor contractuale nr. de ieșire 0505/13757-20170222.

Instanțele de judecată au precizat că decizia cu privire la stabilirea încălcării clauzelor contractuale este act subsecvent actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale, iar legalitatea actului subsecvent este strâns legată de legalitatea actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale.

În speță, instanțele au stabilit că Larisa Rusu nu a contestat în instanța de judecată actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale, circumstanță ce denotă în mod indirect că reclamanta a fost de acord cu cele indicate în actul din 15 februarie 2017.

Corespunzător, s-a dedus că recalcularea energiei electrice efectuată de furnizor este legală, iar argumentele expuse de Larisa Rusu cu referire la acest aspect au un caracter declarativ și se combat prin concluziile expuse mai sus.

Conform recalculării din 15 februarie 2016 – 15 februarie 2017, în raport cu istoricul consumului energiei electrice la locul de consum nr. 2257775 din xxxx, com. xxxx, str. xxxx, pentru perioada 12 ianuarie 2016 – 10 februarie 2017, consumator Larisa Rusu, suma pentru energia electrică pentru 366 zile a fost de 51 723,07 lei.

Respectiv, factura de plată a energiei electrice în cazul încălcării clauzelor contractuale în sumă de 51723,07 lei, a fost întocmită și emisă de către furnizorul de energie electrică în strictă conformitate cu prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, având la bază o decizie legală de recalculare în legătură cu încălcarea de către consumator a clauzelor contractuale.

Ca urmare, având în vedere că a fost depistată conectarea neautorizată directă la rețeaua electrică, evitând echipamentul de măsurare, printr-un cablu trifazat neautorizat și consumul fără evidențiere a energiei electrice, încălcarea clauzelor contractuale, furnizorul de energie electrică corect a recalculat consumul de energie electrică conform sistemului paușal.

În aceste condiții, solicitările reclamantei Larisa Rusu cu privire la obligarea furnizorului de a efectua recalcularea conform sistemului paușal, reieșind din puterea aparatului de sudat, numărul de ore lucrătoare a consumatorului noncasnic și data ultimei citiri, au fost respinse, or, în cazul încălcării imputate consumatorului, se ia în calcul perioada de la data ultimului control al echipamentului de măsurare (sau perioada de la data comiterii acestor încălcări în cazul contoarelor electronice cu memorie) și până la data depistării, dar nu mai mare de 1 an.

Cele relatate în ansamblu atestă netemeinicia acțiunii reclamantei Larisa Rusu, motiv pentru care a fost respinsă ca neîntemeiată.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei și a hotărârii instanțelor de judecată sus-enunțate, la 30 septembrie 2019, Larisa Rusu le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești contestate ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei decizii noi, de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererile de chemare în judecată și de apel anexate la dosar, suplimentar invocându-se că la efectuarea controlului echipamentului de măsurare și la întocmirea actului de stabilire a încălcării clauzelor contractuale, au fost admise derogări de la procedura stabilită de lege, iar aceste încălcări în consecință duc la nulitatea actelor administrative contestate. Or, după cum s-a menționat în fond și în apel, controlul echipamentului de măsurare și întocmirea actului de stabilire a încălcării clauzelor contractuale au fost efectuate în lipsa reprezentantului consumatorului non-casnic.

Plus la aceasta, a relevat că Curtea de Apel Chișinău nu i-a asigurat respectarea principiului disponibilității în drepturi a părților la proces. Or, cauza în apel a fost examinată în absența sa care nu s-a prezentat în ședința de judecată din motive ce nu-i pot fi imputate și anume, pentru că nu a fost legal citată despre data, ora și locul ședinței de judecată din 26 septembrie 2018, ceea ce denotă că a fost privată de posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția procesuală în cadrul procesului de judecată.

Ca urmare, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate, de respingere a acțiunii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală și având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ,

Completul specializat va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 26 septembrie 2018 (f.d.102), dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc. Astfel, recursul depus la 30 septembrie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de Larisa Rusu în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursul depus de Larisa Rusu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Larisa Rusu.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Larisa Rusu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu